

**Alteracions del llenguatge associades a altres
patologies**

Codi: 101722

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Carme Brun Gasca

Correu electrònic: Carme.Brun@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

En aquesta assignatura es tractaran els patrons de conducta i llenguatge associats a altres trastorns, és per tant, molt recomanable que l'alumne conegui el desenvolupament evolutiu normal (incloent-hi el llenguatge) així com els trastorns de l'evolució del llenguatge.

Donat que molta bibliografia actualitzada dels temes són articles científics en anglès es recomana que l'alumne es familiaritzi en aquesta habilitat.

Objectius

L'assignatura pretén formar l'estudiant en el coneixement de les característiques de conducta i llenguatge associades als següents trastorns: discapacitat intel·lectual, autisme, paràlisi cerebral i

trastorns de dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat.

Quan finalitzi l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Ser sensible per entendre l'afectació global dels pacients que presentin les patologies estudiades i la influència que pot tenir en el seu entorn i el seu desenvolupament.
- Identificar les característiques de llenguatge associades a les patologies estudiades.
- Preveure les necessitats logopèdiques dels pacients que presentin aquestes patologies.

Competències

- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Demostrar que es comprèn el funcionament de la professió i l'estatus legal del logopeda.
- Demostrar que es coneixen els límits de les pròpies competències i saber identificar si és necessari fer un tractament interdisciplinari.
- Dominar la terminologia que permeti interactuar de manera eficaç amb altres professionals.

- Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Gestionar la diversitat sociocultural i les limitacions associades a les diferents patologies.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
- Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.
- Valorar de manera crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge.
3. Descriure i explicar la utilitat i les indicacions dels instruments d'avaluació del llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.
4. Emetre un diagnòstic probable, així com possibles diagnòstics diferencials, a partir de casos presentats en vídeo o a partir de la lectura d'informes.
5. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixen la participació d'altres professionals o la derivació del pacient a altres professionals.
6. Explicar el rol del logopeda en equips multidisciplinaris i el marc legal de la professió.
7. Explicar la terminologia pròpia d'altres professions relacionades amb els pacients que són subjectes de la intervenció.
8. Explicar les alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.
9. Explicar les limitacions associades a les diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com les associades a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient.
10. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.
11. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
12. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Continguts

BLOC TEMÀTIC 1 - INTRODUCCIÓ GENERAL: ELS TRASTORNS DE LLENGUATGE ASSOCIATS A ALTRES PATOLOGIES.

BLOC TEMÀTIC 2.- LA DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

- DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL:

Evolució del concepte i definició.

Perfil cognitiu i conducta adaptativa en discapacitat intel·lectual.

Llenguatge en discapacitat intel·lectual no sindròmica.

- EL LLENGUATGE I DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL SINDRÒMICA

La Síndrome de Down

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome del Cromosoma X-Fràgil

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome d'Angelman

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Williams

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Prader-Willi

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de Rett

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

La Síndrome de deleció 22q11

Etiologia i prevalença

Fenotip físic

Fenotip conductual

Perfil de llenguatge

BLOC 3.-EL LLENGUATGE EN ELS TRASTORNS D'ESPECTRE AUTISTA.

Concepte i definició espectre autista.

Etiologia i prevalença

Clínica de l'espectre autista

Llenguatge i espectre autista

BLOC 4.-EL LLENGUATGE EN EL TDA-H.

Concepte i definició subtipus TDA-H.

Etiologia i prevalença

Perfil cognitiu

Aspectes de conducta

Llenguatge en el TDA-H

BLOC 5.-EL LLENGUATGE EN LA PARÀLISI CEREBRAL.

Concepte i definició PC

Etiologia i prevalença

Perfil cognitiu

Aspectes de conducta

Llenguatge en la PC

Metodologia

ACTIVITAT DIRIGIDA

- Classes teòriques i seminaris

Classes magistrals amb suport de TIC

Seminaris d'anàlisi de casos: els estudiants discutiran les tècniques d'exploració utilitzades i emetran un diagnòstic de manera argumentada.

ACTIVITAT SUPERVISADA

-Tutories: Tutories de seguiment de la realització dels treballs plantejats

ACTIVITAT AUTÒNOMA

- Lectura d'articles, redacció de treballs, estudi, etc.

- Lectura comprensiva de documents diversos (informes, protocols d'avaluació, etc) i articles

- Anàlisi de casos

- Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques i seminaris	43	1,72	2, 3, 6, 8, 9, 10, 12
-------------------------------	----	------	-----------------------

Tipus: Supervisades

Tutories	2	0,08	12
----------	---	------	----

Tipus: Autònomes

Estudi, preparació d'informes de casos,	98	3,92	1, 3, 4, 5, 7, 11, 12
---	----	------	-----------------------

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura té la següent estructura:

- Un exàmen alliberatori de la primera part de l'assignatura (35% nota). Tipus test amb possibilitat d'alguna pregunta oberta.

- Un exàmen de la resta de temes de l'assignatura (35% nota). Tipus test amb possibilitat d'alguna pregunta oberta.

-Un exercici d'un cas pràctic (30%). Presentació d'exercici escrit sobre un cas pràctic en video

- Es considerarà NO AVALUABLE l'alumne/a que hagi lliurat menys del 40% del pes de l'assignatura

Proves de recuperació: Podran optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura. Per tenir dret a les proves de recuperació l'estudiant ha de tenir almenys un 3 de nota. No es podrà accedir a les proves de recuperació per pujar nota en cas d'estar ja aprovat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Cas Pràctic 1	30	4	0,16	1, 3, 4, 5, 7, 11, 12
Exàmen teòric 1º part	35	1	0,04	2, 3, 6, 8, 9, 10
Exàmen teòric 2ª part	35	2	0,08	2, 3, 6, 8, 9, 10

Bibliografia

AMb cada tema es donarà la bibliografia actualitzada corresponent

AAIDD Asociación Americana de Discapacidades Intelectuales y del Desarrollo (2011) *Discapacidad Intelectual*. Psicología. Alianza Editorial

AAVV(2006) *Síndrome X frágil: Libro de consulta para familias y profesionales*. Centro Español de Documentación sobre Discapacidad.

BRUN,C y ARTIGAS J. (2005) *Síndrome de Angelman: del gen a la conducta*. Ed Nau Llibres Valencia. Colección Logopedia e Intervención. Serie: Patologías.

GARAYZÁBAL,E.,FERNÁNDEZ,M.,DÍEZ-ITZA,E (2010) *Guía de intervención logopédica en el síndrome de Williams*. Síntesis. Madrid

HAGERMAN, R.J i HAGERMAN, P. (2002) *Fragile X syndrome. Diagnosis, Treatment and Research*. The Johns Hopkins University Press. Baltimore.

LOPEZ,MA (2017) Intervención logopédica en el síndrome de X frágil. EOS MAdrid

O'BRIEN, G. & YULE, W. (1995) *Behavioural Phenotypes*. MacKeith Press. Cambridge University Press.

PEDROSA,E (2008) Criatures d'un altre planeta Barcelona. Ed. La Magrana.

POSTIGO,E, CALLEJA,M i GABAU,E (2018) Disability and communication.MAdrid Mc Graw Hill Education

PUYUELO et al. (1999) Casos clínicos en logopedia 2. Barcelona Ed Masson

PUYUELO et al. (2001) Casos clínicos en logopedia 3. Barcelona Ed Masson

TORRES J, CONESA MI, BRUN C (2003) Trastornos del lenguaje en niños con necesidades educativas especiales. Ed Ceac

Enllaços web

<http://www.ssbp.co.uk> - SSBP: Society for the Study of Behavioural Phenotypes, pàgina de aquesta agrupació de professionals dedicats a l'estudi dels fenotips conductuals

<http://www.ssbp.co.uk/files/syndromes.htm> - Aquí trobareu una fitxa amb l'informació rellevant de cada síndrome.

<http://www.fcsd.org> Pàgina de la Fundació catalana síndrome de Down

<http://www.dincat.cat> Pàgina amb informacions, documents convocatòries d'activitats sobre discapacitat intel·lectual.

<http://www.nas.org.uk> Pàgina de la National Autistic Society del Regne Unit, amb molt material informatiu sobre autisme.

<http://www.rett.es/> Pàgina de l'Associació espanyola per la síndrome de Rett.